

In gesprek met:

Monique Verboven, landelijk projectleider 'Gezin in Balans', Humanitas

Monique is werkzaam als landelijk projectleider 'Gezin in Balans' bij Humanitas. In het project 'Gezin in Balans' krijgen (ex) gedetineerde moeders en hun kinderen opvoedondersteuning en gezinsbegeleiding. In 2010 zijn 512 (ex) gedetineerde moeders en 1004 minderjarige kinderen ondersteund door ruim 180 vrijwilligers die actief zijn voor het project 'Gezin in Balans'.

Monique is als maatschappelijk werker werkzaam geweest in de maatschappelijke opvang, crisisopvang en later een aantal jaren in de vrouwenopvang waar zij een aantal projecten heeft opgezet. Hierna is ze aan de slag gegaan bij Humanitas waar zij zich nu bezig houdt met het project 'Gezin in Balans'.

Humanitas is er voor mensen die het even niet in hun eentje redden. Deze mensen vinden steun bij een van de projecten van Humanitas, variërend van maatjes projecten voor ex-delinquenten tot hulp aan slachtoffers van jeugdprostitutie. Landelijk heeft Humanitas 90 lokale afdelingen, waarin 10.000 vrijwilligers in ruim 600 projecten en activiteiten actief zijn. Als "maatjes" geven zij jaarlijks 35.000 mensen (tijdelijk) een steuntje in de rug. Belangrijke uitgangspunten in de aanpak van Humanitas zijn gelijkwaardigheid, verantwoordelijkheid voor je zelf en voor een ander, behoud van regie over eigen leven, betrokkenheid en vraaggericht werken.

Humanitas biedt met 'Gezin in Balans' opvoedingsondersteuning en gezinsbegeleiding aan (ex) gedetineerde moeders en hun kinderen. De verschillende interventies van 'Gezin in Balans' richten zich op het verbeteren van de relatie (communicatie) tussen moeder en kind, het vergroten van opvoedingsvaardigheden van betrokken moeders, het vergroten van kennis over bestaande regelingen, het verkleinen van de afstand naar instanties, het verminderen van het maatschappelijke isolement van betrokken kinderen en het versterken van het sociale netwerk en de maatschappelijke positie van ex-gedetineerde moeders en hun kinderen. De vrijwilligers en beroepskrachten van 'Gezin in Balans' bieden informatie, training en ondersteuning aan (ex-) gedetineerde moeders en hun kinderen met als doel een goede terugkeer binnen het gezin en in de samenleving te bevorderen. Uitgangspunt hierbij is dat een succesvolle reïntegratie van moeder een belangrijke bijdrage levert aan het voorkomen van recidive en maatschappelijke uitval van betrokken kinderen.

Nederland kent vijf P.I.'s waar vrouwen verblijven. 'Gezin in Balans' heeft voor iedere P.I. een coördinator 'Gezin in Balans' aangesteld die het aanbod van 'Gezin in Balans' tijdens en na detentie vormgeeft. Dit betekent dat de coördinatoren zeer regelmatig in de inrichtingen zijn en contact hebben met de medewerkers van de inrichtingen (MMD,

TB) van wie zij de aanmeldingen krijgen. Daardoor kunnen zij de gedetineerde moeders een aanbod op maat aanbieden, passend bij de fase waarin een moeder zich bevindt. De trajecten van 'Gezin in Balans' starten reeds bij aanvang van detentie en lopen door tot ver na het beëindigen van de detentie. De werkwijze van 'Gezin in Balans' is vraaggericht en aanvullend op het reguliere aanbod. De inzet van vrijwilligers, deelname op basis van vrijwilligheid, gelijkwaardigheid en interactie, en de integrale aanpak zijn belangrijke kenmerken.

Voor het welslagen van maatschappelijke en pedagogische reïntegratietrajecten is het belangrijk dat het traject vroegtijdig start en niet pas op het moment dat mensen weer terugkeren in de samenleving. Dit betekent dat moeders tijdens hun detentie al voorlichting krijgen, bezocht kunnen worden door een bezoeker-vrijwilliger en aan trainingen kunnen deelnemen die hun zelfredzaamheid vergroten. Na detentie biedt 'Gezin in Balans' uitgebreide nazorg op het gebied van opvoeding en praktische zaken rond het gezin. Zij vormt daarmee ook een brug naar het reguliere zorgaanbod.

"De ondersteuning van de vrouwen gaat goed! De grote meerwaarde zit in het feit dat 'Gezin in Balans' de vrouwen al 'binnen' kan oppakken waardoor de vertrouwensband ontstaat. Veel vrouwen hebben enorme weerstanden tegen alle vormen van hulpverlening. We merken dat wij door onze laagdrempelige aanpak het vertrouwen steeds gemakkelijker winnen (ook door mond tot mond reclame in de gevangenissen). De ondersteuning van GIB begint dan ook al binnen (in nauwe samenwerking met MMD en TB) en kan bijna naadloos worden voortgezet na detentie. Dat gaat dus prima. Wat minder goed gaat is het feit dat 'Gezin in Balans' voor haar nazorgtrajecten afhankelijk is van gemeentelijke financiering. Een aantal gemeenten hebben deze ondersteuning bij GIB ingekocht. Maar bij andere gemeenten is dat niet geregeld. Dan komt het veelvuldig voor dat men vanuit veiligheidshuizen graag GIB wil inzetten, maar geen financiering heeft. Met als gevolg dat 'Gezin in Balans' deze vrouwen moet loslaten."

Een traject van 'Gezin in Balans' bestaat uit een combinatie van producten afhankelijk van de wensen en mogelijkheden van de deelneemster. Tijdens de intake bekijken coördinator en moeder samen wat de vragen en behoeften van de moeder zijn. Daarop wordt een traject op maat samengesteld. Hiermee sluit 'Gezin in Balans' aan bij de belevingswereld en motivatie van de moeder, wat een positief effect heeft op deelname aan het traject. De uitval van moeders gedurende trajecten is dan ook minimaal.

Een product binnen het traject 'Gezin in Balans' is 'Moeder de Gans', een informatiebijeenkomst voor moeders bij aanvang van detentie. Het doel van dit product is stressreductie, het vergroten van kennis over bestaande regelingen en hulpaanbod en het verkleinen van de afstand tussen de moeders in detentie en instanties. Bij deze bijeenkomsten

zijn vrijwilligers, medewerkers PI, Jeugdzorg, gemeenten, advocatuur en nazorgpartners betrokken.

Het tweede product genaamd 'Bezoekmoeders' richt zich op de ondersteuning van gedetineerde moeders door vrijwilligers gedurende de detentie. Doel van het product 'Bezoekmoeders' is het stimuleren van de moeders om binnen alle beperkingen invulling te (blijven) geven aan de rol als opvoeder, door een twee wekelijkse ontmoeting met een (getrainde en gecoachte) vrijwillige bezoekmoeder wordt hier invulling aan gegeven. Een derde product betreft 'Moeder-Kind Bezoeken': begeleidde bezoeken tusschen moeder en kind. Doel van dit product is de relatie tussen de gedetineerde moeder en haar kinderen in stand houden en verbeteren. Het vierde product 'Ik-Jij-Wij' is een georganiseerde individuele en groepsbijeenkomst vooruitlopend op de beëindiging van detentie. Tijdens het leerproces worden de deelnemers individueel gecoacht door (getrainde en gecoachte) vrijwilligers. Doel is het vergroten van inzicht in eigen mogelijkheden, het leren keuzes maken, het benutten van kansen en het versterken van (opvoedings-) vaardigheden.

Tot slot het product 'Moedermaatjes'. De vrijwillige 'moedermaatjes' van 'Gezin in Balans' komen over een periode van ongeveer 15 maanden gemiddeld vier uur per week in het gezin en bieden zowel ondersteuning binnen het gezin als begeleiding bij het versterken van het sociale netwerk rondom het gezin. Daarbij hebben de vrijwilligers een belangrijke signalerende functie als het gaat om de noodzaak van specifieke begeleiding vanuit het reguliere hulpaanbod (zoals schuldhulpverlening, Jeugdzorg of GGZ). De coördinatoren van 'Gezin in Balans' onderhouden na detentie contact met zowel de moeders en vrijwilligers als met de relevante samenwerkingsverbanden en voorzieningen in het (lokale) veld. De coördinator 'Gezin in Balans' bewaakt en filtert de noodzaak van aanvullende zorg en speelt vervolgens een actieve rol bij een goede doorgeleiding naar noodzakelijke hulp.

Monique werkt als projectleider 'Gezin in Balans' nauw samen met ketenpartners uit de veiligheidshuizen. "De contacten met de veiligheidshuizen wisselen een beetje per stad. Maar de contacten zijn op zich goed, de lijntjes kort. In sommige steden nemen we deel aan casusoverleggen, in andere steden onderhouden we op andere manieren contact bijvoorbeeld via contactpersonen.

Wilt u meer weten van het project 'Gezin in Balans' neem dan contact op met Monique Verboven.

Monique Verboven, landelijk projectleider 'Gezin in Balans' Humanitas
Website: www.humanitas.nl,
www.gezin-in-balans.nl
E-mail: info@gezin-in-balans.nl
Telefoon: 073-6891733

